

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Тақырыбы: Тіл білімі және оның салалары

Орындаған: Айтжанова А.

Қабылдаған: Сманова Б.

ЖОСПАР

I Кіріспе

II Негізгі бөлім

- 1. «Тіл біліміне кіріспе» курсының мақсаты мен міндеттері*
- 2. Тіл білімінің салалары*
- 3. Тіл білімінің басқа ғылымдармен байланысы*
- 4. Тіл білімінің басқа ғылымдар арасында алатын орны*

III Қорытынды

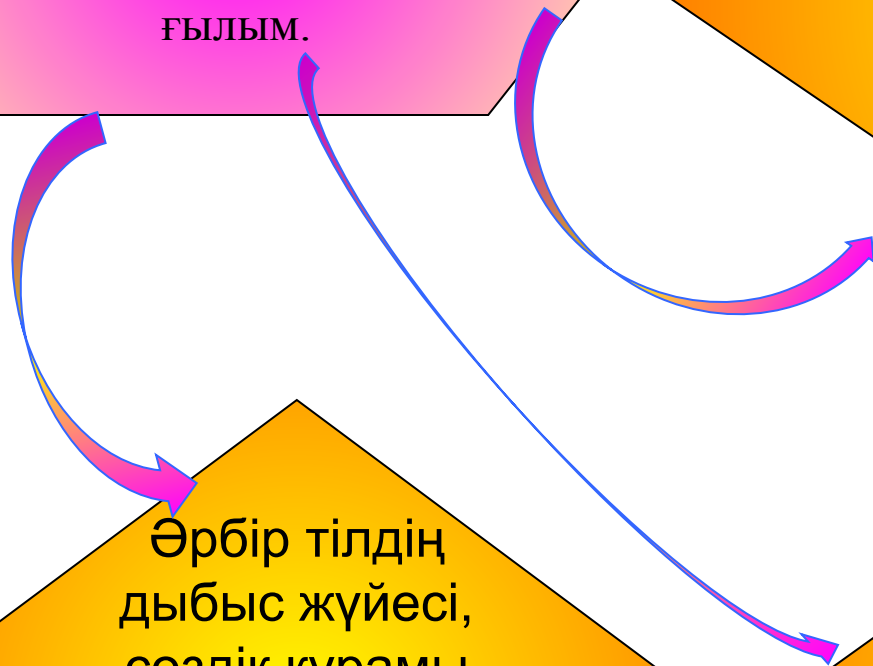
IV Пайдаланылған әдебиеттер

Тіл
білімі немесе лингвистика – тіл және оның даму заңдары туралы ҒЫЛЫМ.

Тіл-қоғамдғы адамдардың өз ара пікір алысу , бір-бірімен қарым-қатынас жасау.

Әрбір тілдің дыбыс жүйесі, сөздік құрамы және грамматикалық құрылысы болады

Тіл білімінің салалары: фонетика, лексика, грамматика

Тіл қоғамдық ғылымдармен де жаратылыстану ғылымдарымен

де байланысты

Фонетика
саласы,
физиканың
акустика

Тілдің күрмелу
себепін
медицина
мамандары
психиаторлар,
дефектологтар,
логопедтер
зертейді

Тіл дыбыстарының
жасалуы жағынан
және сөйлеуді есту
мүшесі арқылы
қабылдау жағынан
физиология зертейді.

Аударма жасаудың,
информация
теориясының
мәселелері тіл
біліміне қатысынан
лингвистика мен
математика ының
байланысын тудырып
отыр.

Себебі кез келген ғылым тіл арқылы түсіндіріледі, тіл арқылы игеріледі. Ғылым атаулы екіге бөлінеді: қоғамдық (әлеуметтік) ғылымдар және жаратылыстану ғылымдары. Тіл білімі қоғамдық (әлеуметтік) ғылым. Тіл білімі - дербес ғылым. Ол әр түрлі қоғамдық және жаратылыстану ғылымдарымен де қарым-қатынаста, өзара байланыста болады.

Тіл білімінің әр түрлі

ғылым

Салаларымен

байланысынан

туындайтын түрлері:

социолингвистика

(әлеуметтік лингвистика)

этнолингвистика,

психолингвистика,

философия,

когнитивтік лингвистика,

лингвомәдениеттану,

интерлингвистика

және т.б.

ТІЛ БІЛІМІ БАЙЛАНЫСТЫ

әдебиеттанумен, философиямен, логикамен

психологиямен, Физиологиямен

*тарих ғылымдарымен, этнографиямен,
археологиямен*

математикамен, кибернетикамен

Лингвистика теориясы ретінде жалпы тіл білімі тіл туралы ғылымның ең негізгі, өзекті деген мәселелеріне көңіл бөліп, солар туралы мағлұмат береді, тілге қатысты ірі-ірі мәселелерді қарастырады.

Ол мәселелердің басты-бастылары мыналар:

- тілдің мәні, табиғаты, қызметі;
- белгілі бір әдіснамалық негізі;
- тілдің құрылымы мен жүйесі;
- тіл мен ойлаудың шығуы, дамуы, әр түрлі дәуірлердегі тілдердің қарым-қатынасы;
- тілдердің туыстық қарым-қатынасы, құрылымы;
- жазу-сызу тарихы, жазу атаулының шығуы, олардың түрі;
- тіл мен сана және тіл мен ойлаудың байланысы;
- тіл – тарихи құбылыс.

ҚОРЫТЫНДЫ

Жалпы тілдік қатынасты «ойлау мен сөйлеудің қатысы арқылы тілдік тұлғалардың таңбалық жүйесі мен дыбысталу қасиеті нәтижесінде жүзеге асатын, қатысымдық тұлғалардың семантикалық бірлігі мен байланысу заңдылықтары арқылы берілетін, адамдардың өзара түсінісуін қамтамасыз ететін, тек адамзатқа ғана тән күрделі тілдік қоғамдық-әлеуметтік процесс.

Ғылым саласындағы қарым-қатынастың неғұрлым өзіндік үлгілерін анықтауда қарым-қатынас тақырыбы, тілдік құралдардың жұмсалудың тәртібі, әлеуметтік ұстаным т.б. факторлар ерекше орын алады.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Жұбанов Қ.. Қазақ тілі жөніндегі зерттеулер . – Алматы,1966
- 2.Исаев С.. Қазіргі қазақ тіліндегі негізгі грамматикалық ұғымдар - Алматы, 1992
3. Қазақ тілінің грамматикасы А.,2001
4. Қайдаров Ә. Қазақ тілінің өзекті мәселесі. А.,1998
5. Қайдаров Ә., Оразов М. Түркітануға кіріспе - Алматы: Қазақ университеті, 1992

Назарларыңызға
рахмет!

